

de mindre Landeveie i de senere Aar have gjort betydelige Fremskridt, og at der ikke er nogen retfærdiggjørende Grund til almindelig Klage over de mindre Landeveies Bedligholdelse, og det uagtet netop disse senere Aar have stillet betydeligt større Krav til disse Veies Kraft, end der kunde ventes ved deres Anlæg. Det fremgaaer ogsaa af de betydelige Summer, der hvert Aar anvendes i Amtene paa Veienes Bedligholdelse, og i de fleste af dem langt overstige hvad der udfordres til Hovedlandeveiene, at der er en virksom Bevidsthed om Nytten og Nødvendigheden af at have gode Veie og Villighed til at gjøre Offre hertil; ligesom man ikke tør betvivle, at Amtsraadenes skarpede Skatteyderlands bærer Omhu for, at Pengene anvendes paa bedste Maade.

Der turde saaledes ikke være nogen retfærdiggjort Tvivl om, at ogsaa Hovedlandeveiene under denne Bestyrelse ville blive holdte i al fornøden Stand; de ville i de fleste Tilfælde have samme Betydning for Amtene, som deres øvrige mindre Landeveie og være saa meget lettere at vedligeholde, som de fra først af ere bedre byggede og som oftest nu ville være Gjenstand for ringere Slid end de mindre Landeveie.

Som af Ministeriet erkjendt, er det en Kjendsgjerning, at hvor det ikke allerede er skeet vil inden faa Aar Jernbanerne overtage de Hverv, for hvilke Hovedlandeveiene ere anlagte, idetmindste for den overveiende Deel af Landet og isærdelesheden der, hvor disse Landeveie have været meest nødvendige og brugte, og dermed ville ogsaa de større Krav, som i sin Tid maatte stilles til disse i Samfærdselens Interesse, i den Grad forsvinde, at mange af dem end ikke ville kunne hævde sig samme Betydning som de mindre Landeveie. Disse have overalt, hvor der er Jernbane, afløst Hovedlandeveiene som Postveie, og ere derhos af ulige større Betydning for Samfærdselen som førende til Jernbanen, end Hovedlandeveiene, der jevnlige løbe parallelt med Banen. Denne Indflydelse af Jernbanerne er uimodsigelig og har en Betydning over det hele Land, om end i forskjellig Grad, men selv der, hvor den mindst mærkes,

som i det vestlige og nordlige Jylland, maa det erkjendes, at Hovedlandeveiene mere fungere som mindre Landeveie, nemlig førende fra By til By, end som Hovedlandeveie efter disses legale Begreb, og derfor have ogsaa f. Ex. Hjørring og Ringkjøbing Amt betydeligt fortere Miletal af mindre Landeveie end de fleste øvrige Amt.

Naar der saaledes ikke tør reises nogen Tvivl om, at Amtene baade kunne og ville vedligeholde Hovedlandeveiene, og der ikke længere foreligger andre eller større Krav i Statens Interesse til Hovedlandeveiene end til de mindre Landeveie, saa synes der ikke at være nogen Anledning til at opretholde Hovedlandeveiene som en særegen Statsinstitution; der turde tværtimod være stærk Opfordring til at sammensmelte dem med de mindre Landeveie og som disse henlægges til Amtene.

Commissionen troer ikke, at der i technisk Henseende kan paavises nogen virkelig vægtig Indvending imod en saadan Foranstaltning, og skal endnu henlede Ministeriets Opmærksomhed paa forskjellige Fordele, som derved vilde opnaaes. Med al Anerkjendelse af Ingenieurcorpsets Dygtighed og oeconomiske Stræben ligger det i Sagens Natur, at ethvert offentligt Arbejde for Statskassens Regning, navnlig af det Omfang som Hovedlandveivæsenet, maa blive kostbart, og de Commissionen foreliggende Oplysninger afgive ogsaa Vidnesbyrd om, at Befo.ningen paa Hovedlandeveiene pr. Mil næsten overalt har overstegit Befo.ningerne paa de mindre Landeveie pr. Mil med temmeligt betydelige Beløb og ikke sjeldent er næsten dobbelt saa høi, en Forskjellighed, der vel for en Deel finder sin Forklaring i de forskjellige Krav, der stilles til Veienes Bedligholdelse, men dog væsentligt maa søges i Arbeids- og Bestyrelsesystemet.

Hovedlandveienes Miletal er ikke i noget Amt større, end at den derværende Bestyrelse kan overtage disse i Forbindelse med de mindre Landeveie, og det Tillæg i Bestyrelsesudgifter, som deraf vil flyde, taaler ingen Sammenligning med Bestyrelsesudgifterne ved Ingenieurcorpset. Der vil formeentligt udtræves Ansæt-